

Demonstrationspolitik inget svar på EU:s förtroendekris – utrikeskommentar för CITY 050620

Modernitet har plötsligt blivit den nya måttstocken för EU.

-Förslaget till långtidsbudget motsvarar inte ett modernt Europas behov, hävdar Storbritanniens premiärminister Tony Blair och Göran Persson instämmer från Sverige.

-Den gemensamma jordbrukspolitiken är högst modern, menar å sin sida något halsbrytande Frankrikes Jacques Chirac.

Resultatet av EU:s kristoppmöte det gångna veckoslutet blev till och med värre än nödvändigt. Först såg det ut som om det klassiska greppet i EU vid kriser fungerat. Folkomröstningsnejen till författningsfördraget skulle mötas med paus och begrundan. Det omedelbara hotet mot den fortsatta utvidgningen kunde också hanteras med ett lagom förpliktande löfte att tidigare överenskommelser gäller. Turkiet får därmed trots allt börja förhandla om medlemskap i oktober.

Problemet var att Luxemburgs EU-entusiastiske premiärminister Jean-Claude Juncker som ordförande ville mer. Innan han lämnar ordförandeklubben vidare, skulle EU:s budget för 2007-2013 vara klar. Men EU blir aldrig färdigt med en budget förrän i sista sekunden. Med långtidsbudgeten går det att vänta ett år till. Under det närmaste året kan mycket förändras i EU, då flera regeringschefer med Tysklands Gerhard Schröder i spetsen vänts försvinna. Läget var alltså upplagt för demonstrationspolitik. Regeringscheferna kunde utan risk ta chansen att visa att de är lika missnöjda med EU som sina medborgare. 24 av 25 medlemsstater valde att lyfta fram det orimliga i Storbritanniens rabatt på medlemsavgiften. Flera, men något färre, kunde lika berättigat markera mot EU:s orättvisa jordbrukspolitik, som främst gynnar Frankrike.

Men om en fortsatt europeisk jordbrukspolitik har Frankrike och Tyskland redan gjort upp. Blair som sade sig vilja ge upp egna fördelar, rabatten, i utbyte mot reformer av jordbruksstödet hamnade med Svarte Petter. De nya medlemsstaterna som egentligen vill driva en mer ”brittiskt liberal” än ”fransk-tyskt social” ekonomisk politik valde att vara lojala mot organisationen för att få något av sin utlovade del av EU:s stödpolitik. Tyskland som visserligen anser sig betala för mycket till EU ville inte bryta banden med Frankrike och samtidigt inte stöta sig med de nya medlemmarna, särskilt inte Polen. Jacques Chirac som efter Irakkriget läxade upp de nya medlemsstaterna för att vara för USA-inriktade tog chansen att framstå som deras verkliga vän i kontrast till Storbritannien.

En liten framgång för Blair var att han fick Sverige att bekänna sin tillhörighet till det ”moderna” tillväxtorienterade EU. Det stämmer både kulturellt och ekonomiskt överens med den politik som Sverige för men är kanske inte riktigt vad Göran Perssons EU-kritiska partivänner väntat sig. De nya medlemsstaternas särskilde förtrogne är hursomhelst inte längre Sverige.

ANDERS MELLBOURN